

Strijd tegen het zand – een bijzondere wandeling!

Waarschijnlijk bent u wel op de hoogte van het feit dat er zich een de bossen om Ommen verschillende zandverstuivingen bevinden. De bekendste is waarschijnlijk ‘De Sahara’. Vroeger werd er alles aan gedaan om zandverstuivingen te voorkomen; tegenwoordig worden ze in de gemeente Ommen weer ‘in ere hersteld’ door de ontstane begroeiing (van o.a. mossen en vliegdennen) te verwijderen.

Zandverstuivingen ontstonden in het verleden doordat de heidevelden werden overbegraasd en te veel werden afgeplagd. De heideplaggen werden gebruikt in de stal en als bemesting van het bouwland. Als er teveel werd geplagd kon de hei zich niet meer herstellen.

De wind zorgde er dan voor dat het stuifzand zich steeds verder verspreide waardoor de zandverstuiving steeds groter werd. In een grote zandverstuiving kunnen door de wind duinen ontstaan. Langs de rand van een zandverstuiving ligt meestal een hoge zandwal, waar het zand zich op verzamelt.

Niet alleen bij Ommen vond dit proces plaats, ook Dalfsen heeft hiermee te maken gehad, met name het gebied ten oosten van het station.

Tot 1850 bestond het landschap in deze omgeving vooral uit essen en zogenaamde woeste (heide) gronden. Door te intensief afplaggen en begrazen, ontstonden ook hier onvruchtbare zandvlaktes.

In de gebieden bij Dalfsen gebruikte men een heel bijzondere manier om de zandverstuivingen tegen te gaan; er werd er gebruik gemaakt van de bestickingstechniek. Bij besticking werden gesnoeide takken met blad in de grond gestoken. Deze takken moesten ervoor zorgen dat de wind geen

vat meer kreeg op het zand. Werd het zand toch weer opgewaaid, dan werd er weer nieuw hout in de grond gestoken. Later werden ook jonge eikenstruikjes aangeplant omdat deze het zand met hun wortels nog beter konden vasthouden. Hierdoor onstonden vaak hoge bestickingswallen.

In 1678 kocht de Zwolse burgemeester Jacobus Vriese van de erfgenamen van Rechteren en Millingen een deel van hun grond, waaronder een zandverstuiving die een bedreiging vormde voor zijn eigen land. (Burgemeester Vriese was destijds eigenaar van Den Aalshorst te Dalftsen.)

De burgemeester liet twee evenwijdige ‘stikken’ aanleggen, die zich ontwikkelden tot zandwallen die behalve ‘stikken’ ook wel ‘Friesche wallen’ werden genoemd, vernoemd naar burgemeester Vriese zelf. Tussen de twee stikken liet hij een sterrenbos planten.

Een **sterrenbos** is een bos met paden die vanuit een middelpunt straalsgewijs naar de uiteinden lopen en die daarmee een ster vormen.

Sterrenbossen vormen een element uit de barokke tuinarchitectuur en raakten in de achttiende eeuw in zwang. Ze waren bij uitstek geschikt voor de jacht, omdat vanuit het middelpunt het overstekend wild op alle paden kon worden waargenomen. Tegenwoordig bevindt zich tussen deze zandwallen camping Starnbosch. (Ook het park 1813 op de Lemelerberg is een voorbeeld van een sterrenbos.)

Dit alles heeft een bijzonder stukje natuur bij Dalftsen opgeleverd dat zich zeer dicht bij ons park bevindt.

Om er te komen neemt u de auto of de fiets en gaat richting de weg Ommen-Lemelerveld. Deze steekt u over en vervolgt uw weg totdat u bij een t-splitsing komt. Hier gaat u rechts af. Bij kaasboerderij Heileuver gaat u rechtdoor (richting Dalfsen). Deze weg blijft u gedurende enkele kilometers volgen. Bij de T-splitsing gaat u weer rechtsaf (richting Dalfsen). Na ongeveer 100 meter kunt u linksaf een doodlopend zandpad inslaan (zie foto) . (Als u aan de rechterkant de grote houthandel FORECO bent gepasseerd, bent u te ver...)

Parkeer hier uw auto of fiets. Loop het doodlopende zandpad in totdat u, na ongeveer 75 meter een breed pad aan uw linkerhand krijgt. Ga dit pad in en sla direct linksaf een smal slingerend paadje in. Als u dit pad blijft volgen loopt u als het ware, in ongeveer een half uurtje, een rondje over de bestickingswallen. U komt weer terug waar u bent begonnen.

Als u zich tijdens uw wandeling verwondert over de bizarre vormen van de eikenbomen die op de walletjes staan, kunt u ervan uit gaan dat dit komt door het eek Kloppen. Eek Kloppen is het schillen (ontdoen van schors) van eikenhout dat met name van 1600-1900 plaatsvond. Het eek Kloppen vond vooral plaats in de maand mei omdat de eik

dan rijk is aan een sappige laag waardoor de schors makkelijk los te kloppen is van het hout. De eikenschors bevatte veel looizuur. Dit werd in het kale en bosarme westen van Nederland veel gebruikt door leerlooiers. Ook de afgeschilde eikenhouten stammetjes, die door de gegoede burgerij en de palingrokers werd gebruikt als brandhout, waren in het westen veel geld waard.

Alied Makkinga